

КОМЕНТАРІ

Київського національного університету імені Тараса Шевченка
щодо звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми
34544 Корпоративні фінанси
за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування
за другим рівнем вищої освіти (заочна форма здобуття освіти)

ОПП «Корпоративні фінанси»	Відповіді
<p>Рівень В. Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми: Слабкі сторони: 1. В ЗВО відсутня практика взаємодії зі стейкхолдерами щодо надання останніми рецензій і відгуків із конкретними пропозиціями щодо удосконалення структури та змісту ОПП.</p>	<p>1. Рецензії «представників зовнішньої академічної спільноти», на основі змісту яких зроблено зауваження щодо «відсутності конкретики щодо пропозицій удосконалення» були надані при започаткуванні ОП (2018 р., 2020 рік) і містять загальний висновок щодо відповідності стандарту вищої освіти, актуальності програми. «Конкретні пропозиції щодо удосконалення» ОП формуються на основі систематичної взаємодії зі стейкхолдерами (студенти, випускники, представники ринку праці, академічна спільнота) в процесі опитувань, що проводяться згідно Положення про опитування КНУТШ; обговорень з випускниками, роботодавцями, представниками академічної спільноти під час панельних дискусій під час періодичних науково-практичних заходів: форм факультету EFBM, кафедральна конференція «Світові тенденції і перспективи розвитку фінансової системи України». Конкретні рекомендації щодо структури та змісту ОП – письмово та усно – отримуються від випускників, що мають досвід роботи в галузі, професіоналів фінансової галузі, про що зазначалось у формі самооцінки, і у звіті ЕГ.</p>
<p>2. Мало використовувана практика залучення здобувачів ОПП до її обговорення через їх участь у засіданнях кафедри.</p>	<p>2. Система залучення здобувачів до оцінки ОП, що сформована в КНУТШ, передбачає: регулярні опитування, які проводяться лабораторією соціологічних опитувань, а також кафедрою/гарантом; зворотній зв'язок через заповнення форми на сайті кафедри фінансів. Взаємодія зі здобувачами через участь у засіданні кафедри обмежена їх формою навчання здобувачів за даною ОП, яка передбачає основну занятість за місцем роботи здобувача.</p>
<p>3. Недостатньо відображений регіональний контекст ОПП.</p>	<p>3. Дана ОП націлена на формування універсальних навичок управління фінансами бізнесу, що дозволяє випускникам працювати за фахом незалежно від резидентності роботодавця. Тому регіональний контекст щодо даної ОП не є визначальним, і проявляється у акценті на окремих особливостях вітчизняної практики ведення бізнесу.</p>

ОПП «Корпоративні фінанси»	Відповіді
<p>Рекомендації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Налаштувати в ЗВО та підтримувати практику взаємодії зі стейкхолдерами щодо надання останніми рецензій і відгуків із конкретними пропозиціями щодо вдосконалення структури та змісту ОПП. 2. Більш поширювати практику залучення здобувачів ОПП до її обговорення через їх участь у засіданнях кафедри. 3. Поглибити в ОПП відображення регіонального контексту ОПП. 	<p>В КНУТШ функціонує ефективна система багаторівневої взаємодії зі стейкхолдерами щодо удосконалення структури та змісту ОП, яка передбачає поєднання різних форматів, кожен з яких має свої завдання та націлений на вирішення конкретних задач (оцінка відповідності стандартам і актуальності, рекомендація щодо удосконалення тощо). Дієвість такої системи підтверджується висновком ЕГ «що в ОП враховані тенденції та потреби ринку праці у кваліфікованих фахівцях з корпоративних фінансів». Враховуючи специфіку форми навчання здобувачів ОПП (заочна форма) більш активне залучення до участі у засіданнях кафедри обмежено періодами сесій. Регіональний контекст щодо даної ОП не є визначальним і відображений у достатній мірі у контексті сучасного етапу розвитку фінансової системи.</p>
<p>Рівень В. Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:</p> <p>Слабкі сторони:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ОПП не містить конкретизації вимог до кваліфікаційної роботи та вимог до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, що визначені Стандартом вищої освіти другого (магістерського) рівня навчання за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Згідно Інструкції по заповненню опису ОПП / ОНП КНУТШ, «у розділі 3. Форма атестації здобувачів вищої освіти подається інформація про види підсумкової атестації та документи, які отримує випускник на основі її успішного проходження». Вимоги до кваліфікаційної роботи та вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, що визначені Стандартом вищої освіти другого (магістерського) рівня навчання за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» визначені у інших документах, що оприлюднені на сайтах факультету і КНУТШ (Методичні рекомендації до написання кваліфікаційної магістерської роботи та Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ, Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у КНУТШ).
<ol style="list-style-type: none"> 2. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам ОПП не містить відображення такої відповідності за інтегральною компетентністю. 	<ol style="list-style-type: none"> 2. Інтегральна компетентність є узагальненим описом кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики магістра за спеціальністю 072, є компетентністю вищого рівня яка розкривається через загальні і спеціальні компетентності стандарту. Згідно таблиці 2 додатку до стандарту (Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей) інтегральна компетентність кореспондується із усіма без виключення ПРН стандарту. Таким чином немає потреби розшифровувати забезпечення інтегральної компетентності – її забезпечують тією чи іншою мірою всі ОК спрямовані на забезпечення ПРН стандарту.

ОПП «Корпоративні фінанси»	Відповіді
<p>3. Доповнені ЗВО в ОПП компетентності та ПРН не виокремлені саме як такі, що встановлені ОП, що ускладнює їх розгляд окремо від компетентностей та ПРН, що визначені Стандартом.</p> <p>4. Структурно-логічна схема ОПП є доволі спрощеною і не дає повної уяви про міждисциплінарні зв'язки та відмінності між вибірковими блоками.</p> <p>Рекомендації:</p> <p>1. Конкретизувати в ОПП вимоги до кваліфікаційної роботи та вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, що визначені Стандартом вищої освіти другого (магістерського) рівня навчання за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».</p> <p>2. Відкорегувати Матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам ОПП щодо відображення в ній такої відповідності за інтегральною компетентністю.</p> <p>3. Виокремити компетентності та ПРН, що доповнені ЗВО в ОПП саме як такі, що встановлені ОП. 4. Поліпшити структурно-логічну схему ОПП щодо чіткості відображення міждисциплінарних зв'язків та відмінності між вибірковими блоками.</p>	<p>3.Формат подачі переліку компетентностей і ПРН за ОП наведено згідно встановленої форми опису ОП в КНУТШ. Відсутність акценту на виокремленні компетентностей та ПРН, що доповнюють вимоги Стандарту дозволяє сприймати ОП цілісно. Навіщо розглядати ПРН запроваджені у програмі додатково до стандарту окремо від передбачених стандартом університету незрозуміло.</p> <p>4.Структурно-логічна схема ОП мстить короткий опис (у графічній формі) логічної послідовності вивчення компонентів ОП, що відповідає вимогам КНУТШ до змісту опису ОП, і дає можливість визначити ОК, які є передумовами для вивчення інших. Семестрова розбивка обов'язкових та вибіркових ОК відображається у навчальному плані ОП.</p> <p>Зауваження ЕГ переважно стосуються формального представлення окремих елементів опису ОП, який відповідає внутрішнім вимогам ЗВО (Форма опису ОП КНУТШ, інструкція по заповненню опису ОПП / ОНП КНУТШ). При цьому ЕГ констатує, що кожен ПРН охоплений змістом ОП, додаткові ПРН дозволяють сформувати додаткову освітню траєкторію, ОП має чітку структуру, ОК розташовані логічно та послідовно тощо. Зазначені зауваження не можуть вважатись суттєвими для зниження оцінювання за критерієм до рівня В.</p> <p>Зважаючи на відсутність реальних зауважень і на відмічені ЕГ зразкові практики, вважаємо що програма за даним критерієм може бути оцінена на рівні А.</p>
<p>Рівень В. Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:</p>	

ОПП «Корпоративні фінанси»	Відповіді
<p>Слабкі сторони: 1. Відсутня практика визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО, саме в межах ОПП «Корпоративні фінанси».</p>	<p>1. Визначення слабкої сторони («<i>Відсутня практика визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО, саме в межах ОПП "Корпоративні фінанси"»</i>») дивує, адже: - такого перезарахування може не бути якщо ніхто із здобувачів не навчався в інших ЗВО, і про яку слабку сторону тут може йти мова? - за даною програмою є досвід перезарахування результатів навчання здобувачів ОП «Корпоративні фінанси» 2018 року у Норд університеті (Nord University), що зазначено в ВСО. Вважаємо що зауваження і рекомендація є необґрунтованою.</p>
<p>2. Відсутність положення про визнання результатів навчання, одержаних у неформальній/інформальній освіті.</p>	<p>2. На ОП є досвід перезарахування результатів навчання, одержаних у неформальній/інформальній освіті в межах окремих ОК, про що зазначалось у ВСО.</p>
<p>Рекомендації: 1. Запровадити практику визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО, в межах ОПП «Корпоративні фінанси», активізувати роботу відповідальних підрозділів ЗВО та НПП щодо підвищення рівня мотивації та стимулювання здобувачів до участі в програмах академічної мобільності, у першу чергу міжнародних. 2. Затвердити положення про визнання результатів навчання, одержаних у неформальній/інформальній освіті, активізувати інформування здобувачів щодо переваг неформальної освіти та можливостей визнання таких результатів навчання.</p>	<p>Процедури визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО (як вітчизняних, так і іноземних) чітко визначені внутрішніми положеннями КНУТШ (Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, Порядок поновлення та переведення здобувачів вищої освіти у КНУТШ тощо). Нагадаємо, що згідно чинної Постанови Кабінету Міністрів України на здобувачів освіти заочної форми навчання право на академічну мобільність не поширюється. Після набрання чинності Наказу МОН України від 16 березня 2022 року «Про затвердження порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті» у КНУТШ розроблено та проходить обговорення Положення про порядок визнання результатів навчання, одержаних у неформальній/інформальній освіті. Планується його затвердження до завершення I семестру 2022-2023 н.р. Рекомендації ЕГ реалізовані КНУТШ, або будуть реалізовані до кінця 2022 року.</p>
<p>Рівень В. Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою: Слабкі сторони: 1. В робочих програмах навчальних дисциплін ОПП не наведено критерії оцінювання знань здобувачів за конкретною ОК.</p>	<p>1. В затвердженій у КНУТШ формі робочої програми дисципліни в п.5 та п.7 визначені методи та форми оцінювання, в т.ч. визначаються максимальні та мінімальні бали за виконані види завдань. З критеріями оцінювання за різними видами робіт викладач знайомить студентів під час роз'яснення строків здачі завдань, особливостей їх</p>

ОПП «Корпоративні фінанси»	Відповіді
	виконання тощо. Адже протягом семестру виконуються різні види завдань, які передбачають і різні критерії оцінювання.
<p>Рекомендації: 1. Навести в робочих програмах навчальних дисциплін ОПП критерії оцінювання знань здобувачів за конкретною ОК.</p>	<p>Критерії оцінювання релевантні у контексті конкретних видів завдань, і доводяться студенту перед їх виконанням, або, як у випадку іспиту – в екзаменаційному білеті. У робочій програмі наводяться узагальнені підходи до формування оцінки за ОК. Вважаємо що оцінка за критерієм може бути визначена на рівні А.</p>
<p>Рівень В. Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність: Слабкі сторони: 1. Здобувачі ОПП не обізнані з нормами Положення про організацію освітнього процесу в КНУТШ та нормами, регламентованими робочими програмами навчальних дисциплін в частині мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим РПН ОК.</p>	<p>1. Положення про організацію освітнього процесу в КНУТШ знаходиться у відкритому доступі на сайті КНУТШ. У РП дисципліни, форма якої затверджена КНУТШ, наводяться результати навчання за ОК та відсоток кожного РН у підсумковій оцінці (п. 5). РП дисциплін оприлюднено на сайті факультету. У звіті ЕГ (критерій 9.1) констатується «доступність та зрозумілість інформації щодо організації освітнього процесу на ОП».</p>
<p>2. Означене в ОПП завдання, яке має реалізуватись на захисті кваліфікаційної роботи, не сформоване як вимоги до кваліфікаційної роботи, не відповідає ні з метою ОПП, ні з вимогами Стандарту вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти.</p>	<p>2. Зазначене в п. 3 опису ОП («на захисті випускної роботи перевіряються вміння застосування сучасної теорії, методології та інструментального апарату корпоративних фінансів») є узагальненим формулюванням РН (конкретний їх перелік також наводиться), які перевіряються під час захисту випускної роботи, а не «завданням, яке має реалізуватись на захисті кваліфікаційної роботи», чи «вимогами до кваліфікаційної роботи».</p>
<p>3. Неможливість ознайомлення з розміщеними у репозитарії ЗВО кваліфікаційними роботами через закритий повний доступ до них, роботи</p>	<p>3. У КНУТШ існує практика виконання дипломних робіт студентів на базі даних реальних суб'єктів господарювання, при цьому Університет має зобов'язання перед такими суб'єктами щодо нерозголошення інформації про них. Згідно Стандарту вищої освіти за</p>

ОПП «Корпоративні фінанси»	Відповіді
<p>не мають навіть часткового оприлюднення у вигляді анотацій кваліфікаційних робіт.</p> <p>Рекомендації: 1. Здійснювати ознайомлення здобувачів ОПП з нормами Положення про організацію освітнього процесу в КНУТШ та нормами, регламентованими робочими програмами навчальних дисциплін в частині мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим РПН ОК. 2. Означене в ОПП завдання, яке має реалізуватись на захисті кваліфікаційної роботи, сформулювати як вимоги до кваліфікаційної роботи, та привести у відповідність до вимог Стандарту вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. 3. Уможливити ознайомлення з розміщеними у репозитарії ЗВО кваліфікаційними роботами через повний доступ до них чи до їх анотацій.</p>	<p>спеціальністю 072 – «Фінанси, банківська справа та страхування» робота має бути розміщена у репозитарії ЗВО, що виконується КНУТШ.</p>
<p>Рівень В. Критерій 6. Людські ресурси: Слабкі сторони: 1. Відсутня практика залучення роботодавців до проведення конкретних аудиторних занять із дисциплін ОПП (викладання окремих тем тощо).</p>	<p>1. Зауваження не відповідає дійсності. На ОПП викладають професіонали-практики (в т.ч. роботодавці), про що зазначено п. 6.3. ВСО (на постійній основі к.е.н., доц. Романюк М.В. та Носова Є.А.), а також роботодавці долучаються до реалізації ОПП через інші заходи (п.6.2. ВСО), про зазначається в звіті ЕГ.</p>
<p>2. Недостатньо використовується потенціал НПП для участі у міжнародних програмах і грантах.</p>	<p>2. Члени проектої групи та викладачі групи забезпечення ОП активно використовують потенціал міжнародної співпраці: є учасниками міжнародних грантових проектів (Любка О., Красота О., Баженова О., Лютий І., Дрозд Н. (Погрібна Н.) та інші), програм міжнародного стажування (Кнір М., Носова Є., Яфінович О. та інші), про що зазначено у ВСО і звіті ЕГ.</p>
<p>Рекомендації: 1. Запровадити практику залучення роботодавців до проведення лекційних та практичних занять із конкретних дисциплін ОПП (викладання окремих тем). 2.</p>	<p>Зауваження та рекомендації ЕГ стосуються перспектив розвитку кадрового потенціалу ОП і не свідчать про його недостатній рівень для забезпечення зразкового рівня викладання на ОП.</p>

ОПП «Корпоративні фінанси»	Відповіді
<p>Стимулювати НПП ширше використовувати можливості міжнародних програм та грантів, активізувати проходження стажувань викладачами ОПП за кордоном, стимулювати публікаційну активність викладачів у виданнях, що індексуються у Scopus/WoS.</p>	<p>Зважаючи на відсутність реальних зауважень і на відмічені ЕГ зразкові практики, вважаємо що програма за даним критерієм може бути оцінена на рівні А.</p>
<p>Рівень В. Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси: Слабкі сторони: 1. Відсутність в навчальному корпусі на економічному факультеті ЗВО скриньки довіри.</p>	<p>1. Скринька довіри функціонувала у корпусі факультету (к.104) у період офлайн навчання. Останні три роки навчання на факультеті відбувається з використанням дистанційних технологій, тому проект «Скринька довіри» тимчасово не працює.</p>
<p>2. Можливості заочної комунікації здобувачів з адміністрацією ЗВО з різних особистих питань на умовах анонімності звернень не забезпечені</p>	<p>2. Складно уявити формат звернень з ОСОБИСТИХ питань на умовах АНОНІМНОСТІ. Проте анонімність гарантується під час опитувань здобувачів (щодо якості ОП, щодо якості викладання тощо). Поширеною є практика використання корпоративних месенджерів, чат-ботів, у яких учасники мають можливість залишати відгуки не називаючи себе.</p>
<p>Рекомендації: 1. Розмістити в навчальному корпусі на економічному факультеті ЗВО скриньки довіри. 2. Забезпечити можливість заочної комунікації здобувачів з адміністрацією ЗВО з різних особистих питань на умовах анонімності звернень.</p>	<p>Рекомендація «Забезпечити можливість заочної комунікації здобувачів з адміністрацією ЗВО з різних особистих питань на умовах анонімності звернень» є нереальною. Крім того, жодного вивчення реального конфлікту за анонімним зверненням робити не можна.</p>
<p>Рівень В. Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми: Слабкі сторони: 1. Організація процесу збору пропозицій щодо підвищення якості та розвитку ОПП від різних груп зацікавлених сторін обмежується спілкуванням із гарантом та не передбачає проведення круглих столів, засідань</p>	<p>1. Формат публічних обговорень підвищення якості та перспектив розвитку ОП існує: під час пленарних і секційних засідань Форуму EFVM, що проводиться факультетом раз на 2 роки, періодичних конференцій кафедри фінансів, розширених засідань кафедри, спеціальних засідань НМК факультету, Вченої ради факультету, Ради роботодавців факультету.</p>

ОПП «Корпоративні фінанси»	Відповіді
обговорень, розширених засідань кафедри із роботодавцями, випускниками, здобувачами.	
2. Слабка участь здобувачів в опитуваннях щодо якості та розвитку ОПП.	2. Здобувачам роз'яснюється важливість їх участі в удосконаленні ОП.
Рекомендації: 1. Для розширення можливостей обговорення пропозицій, наданих зовнішніми та внутрішніми стейкхолдерами, щодо моніторингу та удосконалення ОПП доцільно проводити круглі столи, засідання-обговорення, розширені засідання кафедри із роботодавцями, випускниками, здобувачами. 2. Активізувати участь здобувачів в опитуваннях щодо якості та розвитку ОПП.	
Рівень В. Критерій 9. Прозорість та публічність: Слабкі сторони: 1. Інтерфейс сайту ЗВО, економічного факультету для пересічного відвідувача є досить складним щодо швидкого пошуку необхідної інформації.	1. Не зрозуміло на підставі чого робиться такий висновок, одночасно із констатацією, що «у ході спілкування на зустрічах зі здобувачами, випускниками та роботодавцями підтверджено доступність та зрозумілість інформації щодо організації освітнього процесу на ОП».
2. Відсутня практика формування та розміщення на сайті ЗВО таблиць пропозицій від зацікавлених осіб до проекту ОПП та результатів їх врахування в ОПП.	2. Формування та розміщення на сайті таблиць пропозицій від зацікавлених осіб до проекту ОП та результатів їх врахування в ОП більшою мірою необхідне для адміністрування програми, а не для пересічного відвідувача сайту та не є вимогою Стандарту вищої освіти.
Рекомендації: 1. Поліпшити інтерфейс сайту ЗВО, економічного факультету з метою спрощення пошуку необхідної інформації для пересічного відвідувача сайту.	Зауваження і рекомендації ЕГ є дискусійними з точки зору сприятливого впливу на прозорість та публічність ОП. Крім того, паралельно відбувається запуск нового сайту факультету.

ОПП «Корпоративні фінанси»	Відповіді
2. Запровадити практику формування та розміщення на сайті ЗВО таблиць пропозицій від зацікавлених осіб до проекту ОПП та результатів їх врахування в ОПП.	